Ч. 223. Пятниця 4 (17) жовтня 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьват) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно „ —·40
Поодиноке число 2 с
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(З ради державної. — Дра Кербера ческо-німецкий закон язиковий.)

Нині збирає ся державна рада на осінну сесию. Великі і трудні задачі має тепер сповнити державна рада. Вже на першім засіданю уміщена з літної ще сесиї перенята справа нового прасового закона, а крім того зараз на першім засіданю внесе п. Міністер скарбу др. Бем-Баверк буджет на 1903 р. і виголосить свій вивід про фінансове положенє в Австриї Окрім тих справ прийде не покінчена ще обопільними міністрами австро-угорска угода, а відтак торговельні договори з сусїдними державами і деякі инші справи. — На нинїшнім засіданю внесе руский посол з Буковини, Николай Василько, нагле внесенє в справі засуспендованя радника судового в Чернівцях посла д-ра Лупула, котрий в одній брошурі поробив тяжкі докори буковиньскому маршалкови краєвому і румуньским властителям більшої посїлости.

Як звістно, предложив п. Президент мінїстрів др. Кербер дня 14 с. м. на конференциї представителїв ческих та німецких сторонництв проєкт язикового закона, який має на метї довести дві ворожі взглядом себе народности до порозуміня. Після сего проєкту німецкий язик має полишити ся на дальше передовсїм в цїлій службі війсковій і жандармериї, як також в їх кореспонденциї з властями поза границями Чехії. Відтак німецкий язик має дальше уживати ся: 1) всїми властями державними, так у внутрішнім як вніішнім урядованю, в кореспонденциї з центральними властями, в інформациях державних та політичних, як не менше в кваліфікацийних табелях для державних урядників і слуг держ.; — 2) всїми правительственними касами, що адмініструють державними грішми, а також філями тих кас; — 3) у всїх справах руху та комунїкациї, отже у внутрішній службі почтових і телеґрафічних урядів, дальше правительственних институций, підчинених безпосередно центральним властям, а передовсїм і внутрішних взаємнах дотичних урядів. — Ті постанови дотикають, о скілько можна, недержавні уряди почтові, котрі виказують більший оборот. Спецьяльно для Чехії подає проєкт дра Кербера отсї постанови. Поминаючи одноцїльність мови в повисших справах, треба розріжнити у властий державних три язикові округи: 1) чисто ческий, 2) чисто німецкий, 3) мішаний німецко-ческий. Чисті, одноязикові будуть ті округи судові, де після списів населеня почавши від 1890 р. менше як 20 прц. населеня подало другу мову краєву як свою питому, розговорну. Всї инші округи будуть мішані. Державні власти в тих округах мають відповідно до сего уживати в урядованю одної лише мови, або мішано, одної і другої. Власти, котрих обсяг діланя обнимає кілька округів судових і повітових, а з тих округів одні є чисто німецкі, другі чисто ческі, або мішані, будуть урядувати в обох мовах. Щоби однак установити як найбільше властий з одною мовою урядовою, треба якийсь час судові і адміністрацийні округи так перетворити, щоб округи судові правильно обнимали громади з одноцїльною мовою, а політичні округи правильно одноцїльні щодо мови округи судові. причім очивидно бажаня населеня і публичні потреби мають увзглядниті ся. Так отже після повисшого розмеженя на округи власти одноязикові мають у зносинах з населенєм уживати мови свого округа, причім однак на поданя в иншій мові краєвій належить справи полагоджувати в тій мові, в якій подане внесено. Для властий мішаних округів рішає мова сторони, притім урядові написи, оповіщеня, стампілїї, мають звучати в обох мовах. Першеньство належить признати мові народа, що становить в окрузї більшість. Що-до внутрішного урядованя, то

2)

ПОДОРОЖ по СИЦИЛІЇ.

(Після Тайнерта, Шинера, Брокка і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше.)

II.

З Катанцаро до Монтелеоне. — В калябрийскій господї. — Процесович. — Богатство природи і людска нужда. — Туча. — Піццо і страченє Мірата в 1815 роцї. — Монтелеоне ді Калябрія.

То в Катанцарі — розповідає Шенер — взяла нас охота переїхати ся по Калябриї вздовж славного із своєї краси тирреньского побережа аж до Реджіо; я мав звідтам назад вернути, а мій товариш хотів поїхати дальше, на Сицилію. Той плян уложили ми в пишно уладженій ждальни префектури, куди ми зайшли попросити, щоби нам позволено оглянути міский, в будьдень замкнений музей, в котрім містять ся красні старинности з великогрецких часів. В просторій холодній сали — а то було в цьвітни, коли в Калябриї вже велика спека — до котрої входить ся по пишних марморових сходах, побачили ми верхник, капелюх і палицю, а на марморовім столї навіть Берґгавзів атляс, але впрочім не було нїгде, навіть в стоячих отвором сусїдних комнатах з червоножовтими, дамастовими меблями, з образами в золочених рамах та з зеркалами і кришталевими пауками, анї живої душі. Урядники і слуги очевидно спочивали десь в холоднім кутику. А ми чей не дикуни, щоби когось непокоїти і нарушати сьвятий звичай в краю. Отже посидївши трохи і уложивши плян, вийшли ми з чим прийшли, і пішли надати на зелїзницю наші пакунки.

День був красний. Залагодивши борзо наші справунки, вибрали ся ми в сторону як мале місточко Роччеллї при гостинци, що веде до Сквілляче. Нам казали, що там можна побачити якийсь „старинний“ будинок „un palazzo grandissimo“ (величезну палату). Кількох робітників, що працювали на гостинци, повели нас в біг з гостинця через великий оливний і фіґовий гай, що закривав зовсїм той будинок. Зараз на перший погляд показало ся, що то була якась церква чи може монастир, будинок з дуже грубими стїнами, але мабуть опустїлий вже тогди, коли ще не був скінчений. Троха дальше серед оливних дерев знайшли ми богато старинних гробів, зарослих корчами, але що то було вже пізно, то ми їх не розслїджували близше, лиш пустились вертати до Катанцаро. До робітників, що нас вели, прилучили ся ще й другі, що вертали з роботи коло ріки Короче. Ціле устє сеї ріки єсть багнисте, і лїтом від многих сот лїт панує тут малярия або багонна пропасниця, але давні правительства не дбали про то, щоби ту ріку, що тут розділяє ся на множество розток, звести до одного русла і осушити багна.

Люди, що нас вели, не хотїли нїяк приймити заплати, отже ми їх за то почастували вином в господї при гостинци. Коли ми прощали ся з ними, мусїли приняти від них на памятку неаби який взорець місцевого промислу: фіґурки, представляючі лабаті зьвірята, виплетені із ниток сира завгрубшки сїрничка.

На другий день, о 6 год. рано, пустились ми одним конем на легкім візку в дорогу. Воздух був теплий, веремя ще непевне. Понад горами перед нами висїли темно-синї хмари. Над морем, що з критої дороги було видко то раз з правого, то знов з лївого боку, було яснїйше. Нашим очам показала ся правдиво одисейска околиця. По за нами на скалистім горбі сїріло неправильно збудоване місто зі своїми старими мурами, плоскими домами та чотирогранними вежами без кінчастих вершків; на брунатних, сїрих і жовтавих спадах скал і горбів зеленїла ся ростинність в преріжних відтїнях — все гармонійно, делїкатно розмальоване, всї форми клясичного спокою і простоти. Почавши від сїрої зелености опунций та оливних дерев, через ясну зелень молодого листя фіґ, тополь, ясенів, каштанів аж до безчисленного, пахучого зїля, корчиків високої трави і вічно зелених дубів, заступлені тут всї відтїни зеленої краски. Овид перед нами обмежають гори, що підносять ся чимраз висше, а з переду перерізують їх ярі, що пускають різку тїнь на сьміло зарисований образ. Далеко на всхіднім овидї тягнуть ся темно-синї пасма гір. Коло Тіріолї, малої місцевости в горах, підносить ся стрімко в гору подвійний вершок гори і зарисовує ся на темнім небі, вкритім хмарами, а на далекім мори видніє ся ярке сьвітло сонця.

власти одноцільних округів уживають лише своєї мови, в мішаних натомість рішає мова, в якій внесено устне або письменне подане. Двоязикові власти мають уживати в урядовій кореспонденції з властями одноязиковими мови сих послідних. — Для Морави язиковий проєкт удержує привілей нїмецкої мови так само. Поза тим має в сім краю обовязувати принципіяльно всюди двоязиковість, наслїдком чого у внутрішнім урядованю властий рішаючу ролю буде відгривати мова сторони. Очевидно всякі урядові оповіщеня, написи, печатки і т. д. мають бути в обох мовах, — котра на переді, се залежить від більшости населеня даного округа. — Іменоване урядників також унормовано сим проектом. Після него при властях одноязикових округів вільно іменувати лише тих урядників, котрі володіють мовою округа поправно в письмі, як і устно. Особливо уважати треба на се у тих кандидатів, котрих рідна мова є инша чим урядова мова округа. Обовязком властий буде постарати ся завчасу о достаточне число урядників, що добре знають мову даного округа.

Новинки.

Львів дня 16-го жовтня 1902.

— **Іменованя.** Повітовий видїл в Станиславові іменував дра І. Штока окружним лїкарем з осїдком в Галичи. — Дирекция почт і телеграфів іменувала почтмайстрами І. кляси 4. ступіня почтмайстрів II. кляси: Вінк. Роговского в Тичинї, Теоф. Студиньского в Сасові, Влад. Станпліка в Заторі, Діонизия Панкевича в Порохнику, Ант. Сенковского в Заболотцях, Еман. Голендера в Маковї, Кар. Вернера в Печеніжинї, Івана Смульского в Загірю 2, Сем. Медведя в Войнилові, Тад. Захарского в Краківци, Ант. Цаудерера в Поморянах, Юл. Ледля в Яричеві, Йос. Кудряньского в Чудци, Меч. Дуткевича в Топорові, Ефр. Ціммера в Крукеничах, Франца Нартовского в Нараєві, Корн. Левицкого з Лучка для Задвіря, Каз. Лабіньского в Чорній к. Пільзна.

— **З Перемишля** пишуть, що Преосьвященний епископ Константин по 20 с. м. удає ся до Риму. Професор о. др. Михайло Людкевич виїзджає туда вже 18-го жовтня і забавить кілька днів у Відни, де прилучить ся до загалу путників.

— **Канадийска місия,** що виїхала перед кількома днями з Галичини, є тепер в дорозї до Америки. Вчера переслали члени місиї таке письмо редакциї „Руслана": „Здорові і веселі прибули ми в пятницю до Гамбурга, де учинний п. Майнберґ безінтересовно займив ся нами і нашими річами. У сестер Боромейок найшли ми як найсердечнїйше угощене і приміщене до суботи рано. О 9-ій годині рано виїхали ми до порту Куксгавен — ту всїли на величавий корабель „Moltke" і о 12 годині при грі музики корабельної, серед плачу тих, котрим плакати хотїло ся, а веселости других — рушили в дорогу. Гостий корабельних понад 2.000. З Галичини їде ще до 20 осіб за зарібком до Сполучених Держав. Погода красна, хоч холодно. Переночувалисьмо вигідно, обуджені зі сну около 8 рано корабельною музикою. В ночи падав дощ, море трохи бурило ся. Жаль нам, що не можемо правити Служби Божої. За годину приїзджаємо до Больонїї у Франциї".

— **Конкурс на опорожнені стипендиї,** призначені для слухачів рускої народности, правничого і фільософічного видїлу, львівского університету, розписує намістництво з речинцем до дня 15 падолиста. Кандидати мають до подань долучити метрику, сьвідоцтво убожества і доводи фреквенциї і внести їх на руки своєї академічної власти.

— **Видїл філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї** запрошує своїх членів на надзвичайні загальні збори тогож товариства, котрі відбудуть ся в неділю дня 19 н. ст. жовтня с. р. о 3-ій годині пополудни в будинку ґімназияльнім в Коломиї.

— **Загадочна пригода.** Вчера перед полуднем привезено сільским возом на стацию ратункову 17-лїтного Михайла Яворского з Клепарова. Матїр, що его привезла, розповіла, що Михайло виїхав в поле возом і побув там довший час, аж хтось дав знати родичам, що він лежить на поли неживий. Счинив ся крик і плач, збігло ся богато людий і пішли на поле на ратунок. Але нїхто не міг дати нїякої ради, отже взяли нещасливого на віз і привезли на стацию ратункову. Та й тут не могли ему дати нїякої ради. Дижурний лїкар др. Ґайсїґ сконстатував, що на тїлї нема нїгде нїяких ран і нїякого ушкодженя, лиш кість на голові пукла. Можна здогадувати ся, що Яворский їдучи з гори, може упав з воза і кінь вдарив его копитом. Але в селї нема нїкого, хто би видів, що поправдї стало ся нещасливому. Опечалена мати забрала конаючого сина назад домів.

— **Оріґінальним самоубийством** згинув оногди маґістратский зарібник Вінкентий Ґацкевич. Убийник, чоловік вже старий, 60-лїтний, мешкав на Замарстинові при ул. Цецілїй ч. 6. Жителї тої реальности зачули, що з малої низької комірчини в тій реальности добувають ся якісь стогни. Коли отворено двері, спостережено там лежачого на земли Ґацкевича, з великою раною на грудех в місци, де серце, а з головою опертою на якусь пачку вистелену лахами. Комірка була так тїсна, що двох людий лиш з великим трудом могли в нїй змістити ся і винести нещасливого, отже зразу був здогад, що Ґацкевича стрітила якась нещаслива пригода. Аж коли его винесено, спостережено на земли сірники і кусень зелїзної рури довготи олївця, а з отвором завширшки срібного ґульдена. Рура була на однім кінци замкнена і мала лиш маленький отвір. Ґацкевич зробив собі з неї рід малого моздїря, набив порохом і кусями зелїза, приложив его одною рукою до грудий і держав, а другою запалював сірники та підпалював люнт звисаючий з малого отвору, аж настав вибух і зранив Ґацкевича смертельно. Его відставлено непритомного до шпиталю, де за хвилю він помер.

— **Нове банкротство в нашім краю.** В нашім краю говорить ся богато на темат піднесеня краєвого промислу, а люди набравши такими розговорами в письмі і слові охоти, раді би зараз замінити слово в дїло і беруть ся до того „підношеня"; основують зараз всілякі товариства, закладають фабрики і т. п., а на то все стягають гроші від членів і понайбільше від дрібних капіталїстів. Наконець не маючи правдиво фахових людий, беруть ся до дїла по найбільшій части самі не фахові, прибира-

---

По тамтім боці Тіріоля переходимо через низьке межиріче, що відділяє ту західне море від всхідного. Коло Марчелїнара спускає ся дорога в долину ріки Льомато. По дорозі стрічають нас мужчини і жінки, що ідуть від ріки в гору та несуть дерево, ріще і воду. Добре, що ми не малярі — а то ми би ледви доїхали сего дня до цїли.

Тепер їдемо борзо в долину до Тиргеньского моря. Побіч каштанів видко тепер щораз більше і овочеві дерева, поля засіяні збіжем і леном, дерева оливні і фіґові, а відтак ще й дерева помаранчеві та цитринові. Горби щораз більше щезають. На долинї показуєсь місцями піскобата земля, не всюди управлена. Русло ріки служить тут за дорогу. Від білого як снїг піску відбивають яскраво червоні спідниці жінок, що їдуть довгими рядами та несуть тягари. Елястичним, сьмілим кроком переходять они босими ногами по кладках через потоки і ріки. Часть населеня має тепер роботу при будові зелїзниці. Громадка молодих робітників і робітниць, межи ними навіть діти, котрим ледви десятий рік, виносять по стрімкім березї з ріки пісок та камінє і жартують та сьміють ся або висьпівують свої задумчиві пісні. У них тут такий звичай, що носять коші на плечах привязані шнурами. Коли ми їх питали, чому они не носять на голові, як деинде, то они заєдно відповідали: Portare in testa accurta la vita. — Короткий рік тому, хто носить на голові.

Ми станули на короткий спочинок в нужденній господі, де кількох робітників від зелїзниці споживали на обід маккерони та сирий біб. Ґаздиня, здоровенна жінка, що недавно тому повдовіла, подала нам також маккерони а відтак незлу зупу яринову, разовий хліб та козячий сир. По чотирогодинній їздї возом смакувало нам то все знаменито, особливо вино з Ліпарі, котре тут держать у великих бутлях по 12 до 15 лїтрів, вкрите верствою оливи. Богато порожних фляшок на полицях і кілька образів сьвятих творили одиноку окрасу малої побіленої хатини, до котрої припирала ще друга, що подобала більше на велику шопу, а котра служила заразом за олїйню, маґазин, стайню, кухню і за господу. Крізь дранний дах видно було в многих місцях небо; грубе підмуроване, бальки, зубчасті колеса і камінні кружки олїйні були вкриті темною, товстою верствою; припічок і величезний бовдур аж сьвітили ся, так були обкопчені, камінний поміст вкривала верства сьмітя і всїляких відпадків. Мабуть заходили сюди і ночували тут цїлі поколїня подорожних, а слїди за ними затирали хиба дощ і вітер. Тут і там стояли нездалі до нїчого і очевидно неужиткові, бо поломані меблї; в однім кутї була купа соломи, на котрій качало ся двоє замащених дїтий; в другім кутї лежали знов міхи, а коло них знаряди господарскі. На жердках сушило ся біле. В страшнім неладї стояли побіч себе бочки, скринї, топливо, коші, глиняні горшки, кадки, зелїзні ліжка, сїнники, а мимо того виглядало пусто в сїй величезній непривітній хатї.

Оттак виглядає калябрийска господа!

По спочинку станули ми в невдовзї над Тиргеньским морем і побачили здалека Ліпарскі острови. На багнистій низинї коло Маіди видко селян і мисливих у високих водних чоботах. Свинї, конї і осли пасуть ся на буйнім пасовиску. Відтак треба їхати через прекрасний оливний гай в долину до моря, від котрого віє сьвіжим вітром. При дорозї під красними каштанами стоїть памятник в видї притятого обеліска. Его поставили в 1873 р. в честь патріота Анджеля Моррелї і его товаришів, „що на сім місци дня 27 червня 1848 бороли ся хоробро і погинули з рук вояків зрадливого короля Фердинанда IV.", а також і в честь пятьох инших, що дня 27 серпня 1860 р. станули по сторонї Ґарібальдї'го против Бурбонів.

Ідучи дальше пішки по гостинци, що піднимав ся в гору, стрітили ми молодого чоловіка, що ішов босий, а чоботи ніс на палици на плечах. Він виграв був в Катанцаро процес іза кусня землї вартости 500 лїрів а тепер ішов весело до Монтелеоне. Три роки тягнув ся процес з недобрим сусідом і коштував звиш 1000 лїрів видатків на суд і адвокатів. — Мимо множества адвокатів, котрих єсть кількасот межи самими послами, адвокатам в Італії веде ся знаменито. Але аж страх бере, коли придивити ся, кілько гроша, часу і робочої сили тратить нарід в Італії на процеси.

Коли доїзджаємо до побережа, зачинають ся найкрасші сторони Італії і хиба лиш одна Рівієра та побереже заливу коло Неаполю і Салерна перевисшають їх своєю красою. Але и тут мусїли ми побачити непростиму людску недбалість серед величавої краси і щедроти природи. Як далеко сягне око всюди на горбах аж до самого моря оливні ліси та виноградники; в городах і серед густих каштанів сьпівають птиці; від міліонів цвитучих дерев помаранчевих і цитринових несе ся запаморочуючий запах, а цьвіт на деревах виглядає місцями так, як би на темнозелене листє упав снїг; між листєм видко ще золоті овочі з минувшого року; — а серединою гостинця, що в виду синього моря вє ся посеред сего раю, іде родина жебраків найнужденнїйшого рода. На візку, що его тягнув обдертий, з лиця подобаючий на придуркуватого хлопчище, лежав слїпий чоловік і калїка без обох ніг; якась жінка з дитиною на плечах, котрої ноги замість черевиків позавивані в шмати і якийсь кулявий, що ішов на кулях, доповняли сю громадку: то була ніби ілюстрация до столїтя людяности, до пустословної опіки над нужденним, і до правительства, що чванить ся ідеалами культури в сих сторонах. Довго ще зве-

ють собі до помочи таких, котрим лиш здає ся, що они фахові і пускають підприємство чи фабрику в рух. Діло іде рік, два ба й кілька літ, підприємці спекулюють, як можуть, латають біду а наконець банкротують, зголошують конкурс. Таке було у нас з фабриками цукру, цукроварнями, тою дорогою пішла торговля корчиньских полотен, фабрика Zdrowie, паровий млин Marya Helena, Perkun і богато инших, тою самою дорогою пішло тепер товариство „Сполучених фабрик сиропу і цукрів у Львові“, котре вчера зголосило конкурс в суді. О скілько знаємо, то до сего товариства належали головно жиди купці, що вложили були в підприємство значні капітали, а тепер потратили їх. І знов показало ся, що причиною банкротства була брак фахових управителів підприємства. Де нема фахових людий, там звичайно діють ся ще й всілякі надужитя, бо нема такого, хто би умів дивити ся добре на пальці. Чи й в сім случаю не було якихсь над'ужить, годі знати; поки що бодай про них не чувати.

— **Крадіж в білий день.** На ул. Галицкій приступив вчера якийсь мошонник, до вертільника п. Хліппа, а питаючи о щось поманіпулював так зручно, що аж коли щез, п. Хліпп спостеріг ся, що незнакомий витягнув єму з кишені полярес з квотою 18 К і купоном з переказу почтового.

— **Огні.** В Черемхові, приналежнім до Швейкова, в повіті підгаєцкім, згоріла двірска хата, вартости 300 К., власність барона Юл. Блажовского, а разом з нею згоріли необезпечена знадоба домашна і запаси збіжа двох двірских слуг, вартости 250 К. Хата була обезпечена на 300 К. — В Білокерници згоріли дві стирти сіна, власність Лейби Роттенберґа, властителя маєтности в Білокерници. Шкода, обезпечена на 4000 К. виносить 4800 корон. Стирти підпалив 9-лїтний пастух Іван Каміньский, що бавив ся там сірниками.

— „**Товариш**“, ілюстрований календар на рік 1903, річник II. (Чч. 272 і 273 видавництва товариства „Просьвіта“.) 8⁰, сторін 236 + інсерати. Ціна 1 К.

Правдиву прислугу для нашого народа вчинило товариство „Просьвіта“, видаючи своїм коштом та заходом отсю книжку, якої вже перший річник з тамтого року здобув собі признанє найлучшого з усїх видаваних у нас календарів. Хто зважить, яку важну задачу має сповняти календар зглядом грамотної людини всякого стану, мусить признати, що видавник такої книжки піднимає ся дуже важкого труду. Се не роман, анї збірка віршів або оповідань, які по прочитаню складає ся звичайно на полицю, щоб більше їх до руки не взяти. Ся книжка має подати щось більше, як приємну лектуру на кілька годин. Своїм змістом так вяже ся она з житем у всяких єго умовинах, що треба єї читати цїлий рік. А потребує єї читати всякий, кому азбука не чужа, тому й розходить ся она в найширші круги суспільности тисячами примірників.

І отсю книжку зладжувано у нас доси звичайно в сей спосіб, що передруковувало ся з незначними змінами календарску часть з першого лїпшого старого календаря, подано два-три пусті віршики та оповіданя, для ока де кілька стереотипних інформаций і календар готовий. Так водило ся у нас до недавна. Доперва видавник „Товариша“ зірвав з шаблоном і показав, як властиво повинно ся робити календар, щоб осягнути свою цїль. Уклад, добір змісту, єго актуальність, а передовсїм популярність викладу навіть научного материялу роблять „Товариша“ книжкою и скрізь ориґінальною і від початку до кінця цікавою. А вартість її тим більша, що не кінчить ся з кінцем року. „Товариша“ можна читати і по десяти лїтах з однакою користю. Все він лишить ся практичним і догідним підручником ріжнородного знаня.

Зміст „Товариша“ за 1903 р. не уступає в нїчім цікавістю першому річникови, зате богатством значно перевисшає! Многі практичні та загальні поради і замітки можуть придати ся навіть найінтеліґентнійшій людині. Замітні також численні ради господарскі і гиґієнічні та розвідки про господарство рільне, пояснені добірними ілюстрациями. Є там і коротка але основна істория та пояснене страшних явищ природи, якими зазначила ся перша половина сего року, як землетрясенє в Шемасї і вулканічна катастрофа на Мартиніцї. Гарні ілюстрациї причиють ся ще більше до зрозуміня річи. А вже зовсїм щось нового і ориґінального, що приносить сегорічний „Товариш“, се короткий підручник науки гри в шахи. З доданої карти може кождий легко сам собі зробити фіґурки і шахівницю. Устав церковний для більшої вигоди тих, що єго потрібують, долучає ся до календаря окремою книжочкою. Взагалї нїхто не повинен зволїкати з набуванєм нового „Товариша“. Єго розумні, практичні гадки та поради вже тепер станули-б не одному в пригоді.

Телеґрами.

Париж 16 жовтня. Бурскі ґенерали від'їхали вчера по полудни до Німеччини.

Константинополь 16 жовтня. Турецкі часописи доносять, що небавом має там прибути кн. Фердинанд болгарский.

Відень 16 жовтня. Клюб ческий ухвалив вчера на своїй нарадї поставити нинї в палатї послів наглі внесеня, між иншими в справі загроженого ческого стану посїданя на Шлезку.

Відень 17 жовтня. Клюб ческий ухвалив вчера вести против правительства обструкцию.

Білгород 16 жовтня. Сербский посол в Льондонї, Михайло Милисевич, зістав покликаний з Льондона до Білгорода. Кажуть, що король Александер поручить єму утворене нового кабінету.

Софія 16 жовтня. На представлене держав заявило болгарске правительство, що розвяже всі македоньскі комітети.

Курс львівский.

Дня 14-ого жовтня 1902.	пла-тять K. е.	жа-дають K. е.
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	536·—	550·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	340·—	360 —
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	563·—	572 —
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	350·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	95·80	96·56
Банку гіпот. 5% преміов.	109·70	—·—
Банку гіпот. 4½%	100·—	100·70
4½% листи застав. Банку краєв.	101·—	101·70
4% листи застав. Банку краєв. .	97·—	97·70
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	96·50	97·20
„ „ 4% льос. в 41½ літ.	96·70	—·—
„ „ 4% льос. в 56 літ.	95·80	96·50
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	98·40	99 10
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	102·—	102 70
„ „ „ „ 4½ %	100·30	101·—
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	96·60	97 30
Позичка краєв. з 1873 по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	96·80	97·50
„ „ м. Львова 4% по 200К.	94·30	95·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	76·—	81·—
Міста Станиславова	—·—	—·—
Курс віденьский:		
Австр. черв. хреста	55 —	56·—
Угорск. черв. хреста	27·25	28.25
Іт. черв. хрес. 25 фр.	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20К.	73·—	79.—
Базилїка 10 К	19·10	20.10
Joszif 4 К.	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр.	9·50	11.—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·22	11·34
Рубель папировий	2·52	2·54
100 марок нїмецких	117·10	117·80
Доляр америк.	4·80	5·—

нїли менї в ушах молитви і жалібні слова тих нещасливих, що просили о молостиню кождого, кого лиш стрітили на гостинци.

Сонце, що припікало цїлісенький день, принесло нам тепер осьвіжене, котрого ми вже не сподївали ся. Летом блискавки насунулись на небо чорні хмари понад пригірком на полудневім заході. В одній хвили гонені вітрами повисли ті хмари понад нашими головами, а відтак полив дощ як з коновки, підчас котрого оранжевий запах ще більше запаморочував. Туча щезла так борзо як і прийшла. Коли сонце показало ся знову з поза хмар, осьвітило оно вкритий мов би міліонами перел і диямантів помаранчевий і цитриновий гай, що тягнув ся на ліво аж до горбів вкритих корчами і лїсом, а на право аж понад сам край моря, що вкрило ся було темно-синими та фіолетними смугами. Злегка поніс ся аж до нас єго шум, а ми змочені аж до нитки їхали дальше. Аж до єго філь, вкритих піною, тягнуть ся буйні сіножати і поля, а на них посьпівуючи працюють селяни і пасуть ся з понавішуваними на шию дзвіночками корови і вівці.

Там, де гостинець піднимає ся легко в гору і скручує ся трохи та пригадує подібний в Рівієрі і над заливом коло Неаполю та Салерна, видніє ся на скалї, вистаючій з моря, живописне місточко П і ц ц о. Була то колись побережна твердиня, що боронила від морских розбишаків, а тепер має оно 8 до 9000 жителів. Гостинець переходить тут крізь прогалину в горі межи головною частию місточка а стоячою осібняком скалою з замком. Старий замок, що нині виглядає вже більше як би розвалини, був місцем кровавої мести Бурбонів на Іоахимі Міраті. Міра (Murat) був сином властителя малої господи і служив у францускім войску, де за Наполеона I дослужив ся ранґи ґенерала і оженив ся з єго наймолодшою сестрою Анунциятою Кароліною. Наполеон зробив єго королем Неаполю. По битві під Ватерльо втік він на Корзику і звідси вибрав ся з малим войском до Неаполю здобувати назад своє королївство. Вітер розвіяв єго кораблї, а він лиш з 26 вояками підплив на лодці до Піцца і вийшов дня 8 жовтня 1815 на беріг. Але надармо старав ся він наклонити Калябрезів, щоби они станули по єго стороні; они виступили против него з рушницями, топорами і косами, а він тогди втік на лодку і хотів дістати ся до своїх кораблїв. Тимчасом лодка єго застрягла на піску і він дістав ся в руки войска неапольского короля Фердинанда з роду Бурбонів, котрий казав єго стратити дня 15 жовтня 1815 на замку в Піццо.

До М о н т е л е о н е ді Калябрія приїхали ми ще за дня і мали досить часу оглянути красну публичну променаду, звідки прекрасний вид на Ліпарийскі острови та на Сицилію. Єсть то досить велике повітове місточко, що має 12.000 жителів. Підчас страшного землетрясеня в 1783 р. она майже цїле було завалило ся, але опісля відбудовано єго знову так, що улиці пороблено широкі а доми низькі. Помежи домами тягнуть ся городи і поля. На церквах і палатах, що не завалили ся підчас землетрясеня, видко ще до нині місця, де стіни були попукали. Попри головну церкву в барокковім стилю і палату маркеза ді Франча, та попри красний парк маркеза Каліярдо іде ся до давного монастиря Капуцинів, з котрого тепер зроблено касарню. В сім місточку впало нам в очи, що тут ноша знову зовсім темної краски. Тут вже не видко червоних спідниць, жовтих хусток або зелених корсетів, як в Катанцаро. Мужчини носять на головах темносині сардиньскі шапки, підчас коли в Катанцаро єсть ще в звичаю т. зв. калябрез, чорна мягка крисаня з кінчастим денцем, що ще й нині уважає ся в Европі за відзнаку бандитизму і революцийного духа.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

МІД **десеровний сьвіжий** курацийний, з власної пасіки, 5 клгр. 6 К 60 с. franco. **Корінєвич, ем. учит. Іванчани.**

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — принимае пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних. В тій агенциї находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тиждневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш та агенция.

„FOTOGRAFISCHE MITTHEILUNGEN“ одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотоґрафії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 фениґ. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

„NEKTAR“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини. Доставці Двора царско-російского
Надворні доставці кор. Вел. королїв: Грециї, Швециї і Норвеґії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892. Grand prix в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи,

Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.

Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цїни.

Цїни в коронах за одну коробку російскої ваги (1 фунт. рос. — 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай в Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупнї за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

Дуже величавий образ комнатний представляючий **„ПРИЧАСТЄ“** мальований артистом Єзерским в природних красках. Величина образа 55×65 цтм. Цїна образа **6 корон** разом з почтовою пересилкою. Набути можна у **Антона Хойнацкого** Львів, ул. Руска ч. 3.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Ґазети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх инших часописий принимае виключно лиш ново отворена „Агенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Агенция си принимае також пренумерату на всі дневники краєві і заграничні.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цїлком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хороше оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: 100.000 статей, 17.500 сторін тексту, 10.000 ілюстраций, карт і плянів, 1000 таблиць і додатків, 158 ілюстраций хромолітоґр., 290 карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літератским явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора міліярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найзеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплеті, всі томи нараз на сплату по 3 зр. місячно.

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЛЯ найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львові, площа Марийска (готель французкий).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).